

AZ ÚJ CIMBORA

Az Új Cimbora Családszövetség képes gyermeklapja

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR

SZERKESZTI ES KIADJA:

F. LÁSZLÓ MARCELLA

SÁRI NÉNI

ARPÓSÁGOK — TARKÁSÁGOK TOBORZÓ.

Még csak most irtuk ki a toborzóversenyre való felhívásunkat, s lám az ügyes kis cimborák máris munkába álltak.

Balogh Antika, Satu-Mare Boros Magdát és Józsikát, **Moskovits Sárka, Satu-Mare** Paládi Edithkét, Reich Évát Satu-Mare és Fried Palit Carei, **Román Katóka** és **Harkási Sárka, Satu-Mare** Orosz Sárkát, Józsa Icát szerezte meg új cimborának.

Az ilyen életrevaló, eleven, ügyes kis cimboráknak minden dícséret kijár.

BENEDEK ELEK EMLÉKSORAIBÓL.

*Szófogadó gyermek
Kedves Isten előtt,
Éjjel-nappal nézi
Nagy szeretettel őt.*

KERTÉSZKEDŐ KIS CIMBORÁK

írjátok meg rövid beszámoló keretében, hogy a kapott virágmagvakkal, hogy gazdálkodtatok? Sikerült e új magot érlelni? A kertész bácsi kíváncsian várja a beszámolókat — ebből fogja megtudni, hogy jövőre ki érdemel új magvacskákat és ki nem. A beérett magvacskák közül már sok küldte vissza a köteles részt, de mivel ennek a vissza-küldése számotokra körülményes — a kertész bácsival úgy beszéltek meg, hogy az Uj Cimborának járó részt adjátok oda egy másik kis cimborának, aki az idén még nem kertészkedett. A beérett magvakat vigyázva, gondosan kell szedni és szellős napos helyen tartani jó darabig a leszedés után is. Azokat a magvakat, amelyeket magház zár be, a leszedéskor a magtartóból nem bontjuk ki — megvárjuk míg magától hull majd ki, pl. orozzlánszáj, petunia, szekfű, viola, vagy ha nem hull, később magunk bontjuk ki. Így a virágmag érése teljesebb. Mindenesetre írjátok meg, hogy kinek, melyik kis cimborának adtatok a magvakkal, hogy mi is nyilvántarthatassuk és annak jövőre ne küldjünk.

VERSES REJTVÉNY

Első fele alkotás,
Ihlet hozza létre;
Másik fele pusztulás,
Minden ember réme.

Az egész: csak alkotó
Lélekkel és testtel;
Van más neve is neki,
És ez a név: mester.

Öreg Góbé.

MACSKA, MINT ÉLETMENTŐ.

Érdekes eset történt a németországi Drezda városban. Egy butorgyárban tűz ütött ki. A lángok lappangva terjedtek és már a butorgyáros magánlakásának ajtaját nyaldosták. A veszedelmet senki sem vette észre. A gyárosnak egyik kis gyereke nagyon jó barátságban volt a házi macskával. A macska abban a szobában volt, ahol a kis gyermek aludt. Mikor a macska észrevette a veszedelmet, felugrott a kis gyerek ágyára és bökdösni kezdte a gyermek arcát. A gyermek védekezni próbált a macska ellen, de a macska nem hagyta abba a bökdösést. Erre szülei után kiáltott, akik felébredtek, meglátták, hogy milyen nagy veszedelemben forognak és gyerekeikkel együtt kimenekültek a veszedelemből. A hűséges játszótárs így mentette meg kedves játszópajtásának és családjának életét.

*
Esztenős nyul mibe megy?
(A második esztenőbe.)

Mael Ferenc:

ARANY EGYSZEREGET

Egyszer egy az egy,
Ne feledd el, hogy a lusta
Biz nem sokra megy.

Moravetz Testvérek R. T. zenemű kereskedése Timișoara 10 kottát küld ingyen az Uj Cimborá előfizetőinek, ha igazolni tudják, hogy előfizetésük félévre rendezve van. Aki a 10 kottára igényt tart, annak szívesen küldjük el az igazoló nyugtát.

SZEPTEMBERI ÉNEK!

Eljött újra a szeptembeer,
Örül a sok-sok apróember.
Isten kicsiny katonája
Bevoní az iskolába.

Hüvös kertek sok virága,
Ért gyümölcsök hajló ága,
Homok-dombok, buvóhelyek
Elhagyottan integetnek.

Tova tünt a szép szabadság,
Kezdődik az élet-rabság.
Jövő gondja, jövő képe
Nehezül a gyermeknépre.

Hallgatni kell parancsszóra
S hogyha nyolcat üt az óra
Kapu nyílik, csengő csereg
Vigyázzba áll a kis sereg.

Bent a tábla feketélik,
Vizes szivaccsal kefélik,
Imádkoznak, énekelnek,
S a sarokba térdepelnek.

Zörgő táska padba kerül,
Hátuk a padnak merevül,
Előveszik plajbász lécét
S rajzolgatják az ábécét.

Pad lökődik, nyíl az ajtó,
Felborul a tintatartó.
Megyfavessző mindig akad
S a nebuló sirva-fakad.

Da ha borul, majd kiderül.
Könnyes arcra mosoly terül.
Isten kicsiny katonája.
Ez az Élet iskolája.

Cluj.

Pálffy Lili.

Kik a székelyek?

A tudósok mai napig sem tudták eldönteni teljes bizonyossággal, hogy tulajdonképpen kik is a székelyek. Összehordtak már tücsköt-bogarat és lehetetlenebbnél lehetetlenebb dolgokat állítottak erről a derék népről, amelynek ajkán az édes magyar szó cseng és amelynek lelkében kitörölhetetlenül él eredetének tiszta emléke.

Elmondom hát, honnan erednek és hol laknak a székelyek.

Krisztus születése után négyszáz évvel hatalmas néptenger árasztotta el a mai Erdélyt és a Duna-Tisza között. Ez a nép a hunok nemzete volt. Vitéz és harcias nép volt. Egész Európa megrengett, amikor a hunok megérkeztek. Igen ám, mert a hunok nem elégedtek meg a Kárpátoktól körülfogott földterülettel, hanem ki-kiruccantak a szomszédos országokba, ahonnan mindig gazdag zsákmánnyal tértek haza.

A hunoknak több bátor és ügyes királyuk volt. De ezek között a legnagyobb és a legvitézebb Attila király volt. Az ő királysága alatt

a hunok hatalmuk fénykorát élték. Reszkettek tőle az európai nemzetek, amelyek „Isten ostorának” nevezték Attilát. A nagy hun király halála után a félelmetes hun birodalom összedült, mint a kártyavár. A hunok szétmentek a szélrózsa minden irányába.

Ugy háromezer hun vitéz kivált Csaba királyfi seregéből és Zekel nevű törzsfőnök vezetése alatt meghúzódott a Keleti Kárpátok alján és a Hargita hegység lábánál. Ezek a hunok itt jól érezték magukat s ezért végleg letelepedtek e helyen, amelyet azután művelés alá fogtak. Fáradságos munkájukat Isten áldása kísérte. Az elfoglalt területet valóságos meseországgyá varázsolták át. Megtartásáért századokon át küzdöttek.

Ezekből a dolgoz és harcias hunokból származtak a székelyek és azt a helyet, amelyen laknak, Székelyföldnek hívják.

Mivel idők folyamán a székely nép megsokasodott, szervezkedni kezdett nemzetiség, hely és rang szerint.

A törzsi vagy nemzetiségi felosztás szerint

hat nemet különböztettek meg a székelyek: 1. Adorján-nem, 2. Medgyes-nem, 3. Jenő-nem, 4. Halon-nem, 5. Ábrán-nem és 6. Örlócz-nem. Ezenkívül minden nem még négy ágból állott.

A hely szerinti szervezkedést ugy oldották meg a székelyek, hogy az általuk lakott földet hét részre osztották fel. Egy-egy részt „szék”-nek neveztek el. Így azután az összes székelyek hét „székre” osztódtak fel területileg. Ezek a székek a következők voltak: 1. Udvarhelyszék, amelyből a mai Odorheiu megye fejlődött ki (régente Udvarhely vármegye); 2. Csikszék, a mai Ciuc megye (régente Csik vármegye), 3. Kézdiszék, 4. Orbaiszék, 5. Sepsiszék; ezekből alakult ki mai Treiscaune megye (régente Háromszék vármegye), 6. Marosszék a mai Mures megye (régente Marostorda vármegye), 7. Aranyosszék a mai Turda megye (régente Torda-Aranyos vármegye).

A székelyek ma is ezekben a megyékben laknak, de legsűrűbben mégis csak Odorheiu, Ciuc és Treiscaune megyékben vannak.

A rang szerinti szervezkedésben három társadalmi osztályt állítottak fel maguk kö-

zött: 1. Főnemesek, vagy elsők. Ezek voltak a legtekintélyesebbek és a leggazdagabbak. 2. Lófók (lófő székelyek). Ezeknek az a kiváltságuk volt, hogy lovon harcoltak, amikor háboruba kellett menni. 3. Gyalogok, akik gyalogszerrel mentek a háboruba. Tehát ez a szervezkedés egyben katonai szervezet is volt. Mind a három osztály nemes volt s ezért sokáig adómentességet élveztek. Csupán az ugynevezett ökör-adót voltak kötelesek fizetni, amely abból állott, hogy minden hat ökör után egyet adóba adtak akkor, amikor a királynak koronázása, lakodalma vagy pedig első fiának születése volt. Idők folytán ezen kiváltságukat elvesztették és a nemzetség, valamint a rang szerinti megoszlás is megszűntek.

Igy azután az ősi székely szervezet három eleméből semmiesem maradt fenn.

Véssétek azonban jól emlékeztetetekbe, hogy a székelyek a dicső multu és nagy hun nemzetnek ivadécai, akik 1500 esztendeje laknak azon a földön, amelyet ma Székelyföldnek neveznek.

A székelyek az országnak legvallásosabb, legbecsületesebb és legmunkásabb népe.

Odorheiu—Székelyudvarhely. *Józsa János.*

SÁRI NÉNI.

A küszöbön guggol Sári néni,
Guggol s nem áll; nem akar már nőni.
Van nyergelve pápaszemmel orra,
Varrogat... tán szemfedőjét varrja.
Sári néni, hej, mikor kendet még
Sárikámnak, hugomnak neveztek.

Ami eddig lenn volt a ruháján,
Odafeinn van most a ránc oreáján;
Csak ugy lig-lóg derekán ruhája.
Mintha reá villával voln' hánnya.
Sári néni, hej, mikor kendet még
Sárikámnak, hugomnak neveztek.

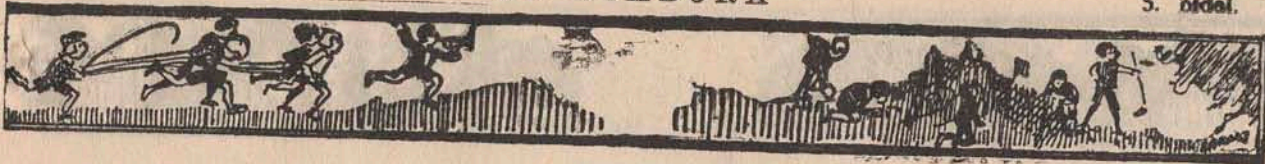
Haja tél, — ha látom, szinte fázom —
Fehér, mint a fehéritett vászon,
S borzosan ül feje tetejében.
Mint a gólyafészek a kéményen.
Sári néni, hej, mikor kendet még
Sárikámnak, hugomnak neveztek.

Befelé vette az utját szeme,
Rá unt régi születőhelyére,
Ott benn pislog szomorun, nem vigan.
Mint a lámpa a beroskadt sirban.
Sári néni, hej, mikor kendet még
Sárikámnak, hugomnak neveztek.

Kebre róna, puszta s csendes róna,
Mintha már alatta szív se volna;
Ott van még a szív, de mozdulatlan,
Csak nagy néha, csak elvétve dobban.
Sári néni, hej, mikor kendet még
Sárikámnak, hugomnak neveztek.

Vad, tékozló fiu az ifjuság,
Két marokkal szórja gazdaságát,
De jön apja, a zsugori vénség,
S viasszedi elpazarlott kincsét.
Sári néni, hej, mikor kendet még
Sárikámnak, hugomnak neveztek.

Petőfi Sándor.

Talpas és Barnabás kalandos utazása repülőgépen

IRTA TELEKY DEZSŐ

1

Mikor Barnabás mackókoma benyitott Talpas uram kényelmes lakásába, a háziur éppen egy hatalmas térkép fölé hajolva a tölgyasztalon, fontos számadásokat végzett.

— Szervusz humillimusz! — köszöntött Barnabás jókedvűen. S nagy bundás sapkáját hóna alá csapta. — Mi az ördögöt csinálsz ott, koma? Miben töröd ismét azt a nagy buksi fejedet?

— Tudod mit határoztam el, Barnabás? — válaszolta Talpas lelkesülten — de erről a pompás tervről már senki le nem beszélhet engem...

Na, mi volna az? — kérdezte Barnabás kíváncsian s leült az asztal mellé.

— Hát meg akarom látogatni fehér rokonaimat, akikről már sokat hallottam... s akik itt a Jegestenger körül tartózkodnak. — És ujjával Európa legészakibb részére mutatott.

Barnabásnak makrapipája az ámulattól majdnem kiesett a szájából.

— Hát vanank nekünk fehér testvéreink is?

— Hogyne volnának! Azt hiszed talán, hogy a világ medvéi mind olyan barnák, mint amilyenek mi vagyunk? Vannak bizony testvéreink között feketék is, fehérek is. Itt fenn az északi sark közelében — s a térképre mutatott — mackótársaink kivétel nélkül fehérek.

— Hát ott is terem málna? Ott is csinálnak a méhek lépesmézet?

— Fehér testvéreink sem a málnát, sem a lépesmézet nem ismerik. Ők csak hust esznek. Haiat és fókát.

— Talán csókát akartál mondani — szólt közbe Barnabás nagyokosan.

— Ördögöt csókát! — felelte Talpas türelmetlenül. — Ott afféle madár nincsen. Hanem, igenis, fóka, az bőven van.

— Milyen az? Még nem papáltam olyat.

— Hát abbizony furesa állat. Én is csak könyvekből ismerem. Ezek szerint feje kerekded, a kiesi bornyu fejéhez hasonlít. Két mellő lába rövid, inkább csak kapaszkodásra és uszásra alkalmas. Hátsó két lábával még mászni sem tud, uszás közben azzal kormányoz, éppen úgy, mint a hal a farkával. Lábujjait uszohártya köti össze. Orsó alakú teste a haléhoz hasonló. A fóka a vízben bámulatos gyorsan mozog, kitűnő uszó. A szárazföldön azonban alig vonszolja testét, lomha, majdnem egészen tehetetlen. No és mit mondjak még róla? Igen... a prémje nagyon finom, bársonyos. A szőrmekezeskedők drága pénzen veszik. Fehér testvéreink azonban nem sokat adnak a főkaprémre. Inkább pompás vastag szalonnájáért és izletes husáért vadásszák.

— Érdekes! Nagyon érdekes! Aztán hogyan képzeled el, hogy eljuss a Jegestengerhez?

— Micsoda kérdés ez? Hát repülőgépen. Aki egyszer megkóstolta a repülőgépet, mint én...

— És mint én! — vágott közbe Barnabás, büszkén mellére ütve.

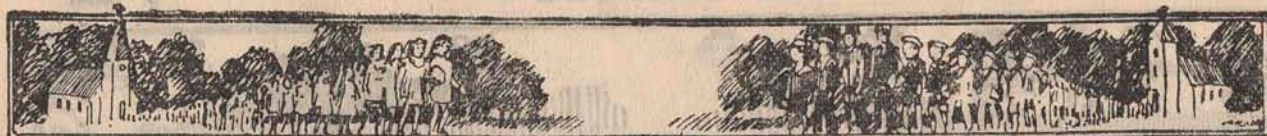
— Az mindig ég a vágytól, hogy újra lebegjen ég és föld között — folytatta Talpas szónokolva. — Életem legszebb emlékei közé tartozik az az első repülőútunk...

— Mikor a Feketetengerbe ugrottunk buk-dácsoló repülőgépünkről, melyet az orkán néhány pere mulva egy sziklához esapva, pozdorjává tört.

— Hát mikor a bolgár parti sziklák közt lehúztuk a róka veres nadrágját...

— A nadrág tulajdonosát pedig megettük! — egészítette ki Barnabás uram.

— S mikor a két dühös vadászkutyával birkóztunk, emlékszel-e?

— Ühüm.

— Közülük az egyik az orrodba harapott s ha oda nem vágod a fa törzséhez, bizony csunya végünk lett volna, mert már közeledett a vadász átkozott puskájával.

— Az ám — folytatta Barnabás — hát mikor a véres orromat meg akartam mosni, de véletlenül egy sós tóba dugtam. Ki gondolta volna, hogy Bulgária tengerpartján a tavak sósvizből állanak. Tyüü, milyen fájdalmat éreztem! Kinomban nagymamámat láttam krakoviánkat táncolni.

— He! he! he! — nevetett Talpas koma jóízűen. — Hát mikor Zsurzsevo közelében a Duna mocsaras partján majdnem az iszapba ragadtunk s olyanok lettünk, mint a kéményseprők...

— Hát mikor a regátba érve, egy gazdátlanul hagyott autóra csipeszkedtünk — jegyezte meg Barnabás — oly hosszú gyaloglás után elfoglaltunk egy őrizetlenül álló gépkocsit s azon robogtunk be Bucuresti városába.

— Onnan pedig jegy nélkül a vonat legutolsó kocsijába kapaszkodva, eljutottunk a Kárpátok aljáig, majd a székelyföldön átgyalogolva, épen, egészségesen tértünk haza.

— Valóban szép utazás volt! — mondta és elérzékenyedve gondolt vissza a régi szép időkre.

— Gyönyörű, elragadtató ut volt az! S az a kirándulás, amit én most tervezek, még gyönyörűbbnek és érdekesebbnek ígérkezik.

— Szívesen leszek most is az utitársad! — szólt Barnabás. — Mert szeretem a kalandokat.

— Itt a talpam, nem disznóláb! Ezt az ajánlatot egyenesen elvártam tőled! — és szeretettel megrázta Barnabás ur szőrös mancsát.

De honnan szerzünk repülőgépet? Ez a kérdések kérdése — jegyezte meg Barnabás aggodalmaskodva.

— Barátom, egy kis vakmerőséggel ez is menni fog. Hallgass ide. Brasov városban van egy repülőgép-gyár. Onnan szerzünk egy új repülőgépet.

— Hogyan? Mi módon?

— Hát, ha másképp nem megy a dolog — erőszakkal! Egyszerűen hadat üzenünk a gépgyár igazgatóságának. S mivel bizonyára golyós fegyverrel fognak védekezni éles karmaink

és erős karjaink ellen, amint sejtheted, bátorságra és vakmerőségre lesz szükségünk.

— Tehát rabolni fogunk? — kérdezte Barnabás megdöbbenve. — Jaj, én az erőszakoskodást nem szeretem. Irtózom az ilyesmitől. Aztán vigyázz Talpas koma! Az emberrel kikezdeni nem tanácsos. Megbüntet az Ég, majd meglátod!

— Miért büntetne? A medveerkölcs egészen más, mint az emberé. Igaz, hogy az emberek közt a rablás, a tolvajság mások megkárosítása szörnyű nagy bűn, de nálunk természetes dolog, sőt sok esetben erény. Ugyancsak felkopna az állunk, ha egy szép napon elhatároznók, hogy többé nem bántjuk az emberek juhait és bárányait.

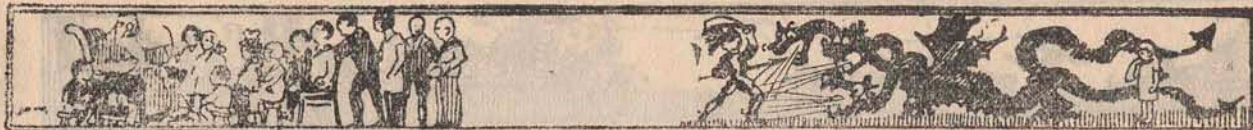
— Az más! Az élelemre feltétlenül szükségünk van! De repülőgép nélkül továbbra is megélhetünk. Meglátod, egy ilyen igazságtalan rablókaland okvetlenül bünhődni fog.

(Folytatjuk.)

MUZSIKA MATYI NÓTÁJA:

Magam járom a világot,
Megrikatok száz virágot.
Az életem muzsika dal,
Szébbet ennél ugyan ki hall?

Nyulvitézek

Megrázza a csengetyűjét,
A nyulaknak nagy királya:
Hal pár fürgé nyulparipát
Fogjatok be a szánkába!

Hal pár fürgé nyulparipán
Megjárom a birodalmam,
Kinek mi az ügye, baja,
Két fülemmel én hadd halljam!

Alig hallik el a parancs,
Ott terem a csengős szánkó,
Minden nyuszi füle mellett
Kakastollból egy-egy zászló.

Vért ezüst a fényes szerszám,
Vért ezüst a kantár, zabla,
A szánkának talpa, sarka,
Szinezüstfel megvasalva.

Esik a hó... siklik a szán...
Hegyen-völgyön cseng a csengő:
„Jön a király! Jön a király!
S nyullal telik meg az erdő.

— Oh, hallgasd meg panaszunkat,
Tapsifüles nagy királyunk!
Birodalmad messze földjén
Nincsen nyugtunk, maradásunk!

Puska ropog minduntalan,
Zöld kalapos ropogtatja;
Nemzetséged egyre pusztul,
Mindennap több a halottja. —

— Ezer kartács, ezer bomba!
Biz ez, biz ez, nem jó ujság!
Fussatok a fegyvertárba!
Legyen, ha kell, háboruság!

S haragosan izeg-mozog
A hős király füle, bajsza...
Fegyverben már egész népe,
S megkezdődik a nagy hajsza.

— Most gyere hát, zöld kalapos!
Tudom, hogy a hóba harapsz!
Most gyere hát, hosszú agár,
Majd meglátod: visszazaladsz.

Pereg a dob ill is, ott is,
Jobbra-balra trombitálnak —
„Jönnek a zöld kalaposok!”
Jelentik a nagy királynak.

Bezzeg erre úgy megijed
A nyulaknak hős királya,
Hogy, mi lűrész, mi tagadás,
A hideg is majd kirázza.

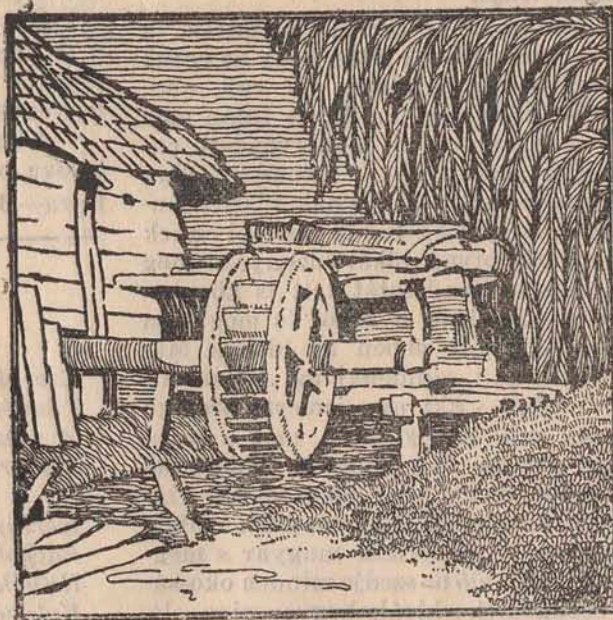
Le is ugrik a szánkóról
S hazafelé karikázik...
Hal pár fürgé paripája
Mind utána paripázik.

Mind az egész hadserege
Esze nélkül fut utána,
Meghuzódik ki bokorba,
Ki pedig a barázdába.

Nem maradt a csatatéren
Csak a csengős, ezüst szánkó,
Meg a nyuszi füle mellett
Kakas tollból egy-egy zászló.

Aki akar, bele ülhet,
Majd huzza a Bodri, Sájó,
De oszl meg ne ijedjétek,
Ha kiálltok: „Hahó! Hahó!”

POSA LAJOS.

VIZIMALOM.

Patak mellett vizimalom,
Benne buza egész halom.
A lisztjéből holnapután
Kenyeret süit édesanyám.

A legbecesebb ajándék

Egy kis faluban egymás mellett lakott a szegény ember a dúsgazdag emberrel, de míg ennek szép kőháza, cseréppel fedett csűrje volt, addig a szegény vályogfalú házat minden oldalról „papok” támasztották, hogy valamilyen magá alá ne temesse a szegény családot. A gazdag szomszéd nem is igen érintkezett szegény szomszédjával, legfeljebb, ha dicsekedő kedve támadt, ilyenkor magához hívta s pöffeszkedve mutogatta az ökreit és szebbnél-szebb marháit, lovait. A szegény ember persze irigykedve nézte és erősen fájt neki, hogy bár éppen annyit, vagy még sokkal többet is dolgozik, mégis olyan szegény, hogy alig bírja napjait tolni egyiket a másik után. Ami kicsi földje volt, azt hibátlanul megművelte, de sokat nem várhatott a kevésből. Valahányszor lefeküdt, mindig arra kérte a jó Istent, hogy adna neki ilyen nagy vagyont, hiszen ő is tudna olyan gazda lenni.

Egyszer, amint a kertjében szemlélte a terményeket, álmélkodással látta, hogy az egyik tök indán egy olyan hatalmas tök van, amilyent ő soha életében nem látott, de talán még a nagyapja sem. Igen-igen megörvendett ennek a gyönyörű példánynak s nyomban elhatározta, hogy a szeretett királynak viszi ajándékba. Gondolá, hogy meg fog örvendeni ennek a király, mert hát olyan tököt bizonyára még ökelme sem látott. Gondolatát tett is követte. Vette az általvetőt, bele a tököt és meg sem állott Budáig. A király ebben az időben Mátyás király volt, akit mindenki az „igazságos Mátyásnak” titulált s aki úgy ismerte országa embereit, hogy más király talán még a rokonait sem úgy. Persze nem könnyen tudott bejutni a királyhoz, mert, hogy tököt akara vinni a királyhoz, az ajtónállók bolondnak vélték. De nem azért volt emberünk magyar s meghozzá székely, hogy elő ne szedje minden okosságát, amíg beengedték a király kegyeszine elé. Midőn a szegény embert megpillantotta a nagy tökkel, a legnagyobb szívélyességgel fogadta. Elvette a tököt és mindjárt leszámolt neki vagy 200 aranyat. De egyéb sem kellett a szegény embernek, sietett haza, mindenkinek elmesélte, hogy a király milyen gazdagon meg-

ajándékozta. Eleinte nem is hitték, csak mikor kezdte építeni a gazdag ember házában is szebb házat, akkor kezdtek felfigyelni rá. Persze, mindenki irigyelte a szegény szerencsését. A gazdag szomszéd is előhozatta a legszebb négy ökrét, kikente-fente, azután meg akárcsak a szegény ember, meg sem állott Budáig. Ugy gondolta, ha már azt a szerencsétlent egy tökéért olyan gazdagon megajándékozta, neki a négy szép ökörért sokkal többet fog adni. De a király már ismerte a gazdag embert. Ökreit jóformán meg sem nézte. Előszedte a szegényember által ajándékozott szép nagy tököt és így szólt a gazdag emberhez:

— Láttál-e már életedben ilyen szép nagy tököt?

— Bizony ilyet soha sem, felséges király Uram.

— Na látod, ez a te közvetlen szomszédodnak a kertjében termett. Most neked adom. Legyen a tied, vidd haza. Becesebb ajándékot, ha akarnék sem adhatnék a te számodra, a hozott négy ökörért. Az ökrök meg legyenek a te szegény szomszédodé. Aki ilyen szép nagy tököt termel, az megérdemli, hogy ökrei is legyenek...

A gazdag ember, most már leforrázva, hosszú orral vitte haza a beces ajándékot.

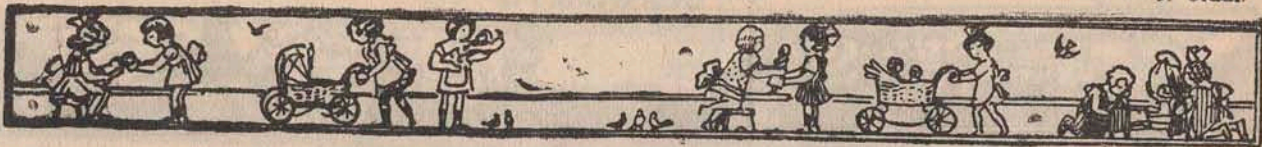
Bára—Berekeresztur. Ifj. Kolozsváry József.

Őszi rózsza

*Ezervirágú szép színes nyárnak
Tündérruhája itt-ott megszakadt.
A mezők ékessége, aranykalásza
Már régesrég behordva, fáradtabb a nap.*

*Kertünk alján sok-sok őszirózsza,
Fátyolos szirma, könnyű szép virág
Hajlékony szárain leng-libeg a szélben,
Kelyhében lepkének, bogárnak szállást ad.*

*Ezervirágú szép színes nyárnak,
Már csak utolsó emléke vagy.
Könnyiruhájú halvány őszirózsza,
Ha elhervadsz, utánad jó a dér, a fagy.
Petran. Katona Jenő.*

Találós kép

Ebben a számunkban nem lesz új rejtvény, helyette két találós képet hozunk. Nézzétek meg jól a képek közötti összefüggést, vagyis azt, hogy mit akar elmondani,

kifejezni nektek ez a két kép. A legjobb megfejtéseket „Ahogy kis munkatársaink írják” c. rovatunkban fogjuk leközzölni.

A drágakövek és a gyémántkavics

Sok drágakő feküdt a kőköszörűs dolgozó asztalkáján. Ott volt a vérpiros gránát, a szalmasárga topáz, a tengerzöld smaragd, a sokszínű opál és a halványlilaszín amethiszt. Gazdájuk mindennap velük foglalkozott, most ezt, majd amazt fényesítve, csinosítva. Hanem egyszer csak mindnyáját félretette s egy egészen közönséges kavicsot vett elő, s abban gyönyörködött, azt vizsgálta, hogyan lenne legjobb kiköszörülni?

A kényes drágakövek szörnyen megnehezelték ezért a közönséges társaságért.

— Mit akar közöttünk ez a haszontalan békasó? — kérdeék, ajkaikat biggyesztve s félvállról tekintének a kis kavicsra és nagy félve félre vonultak tőle, hogy tündöklő lap-

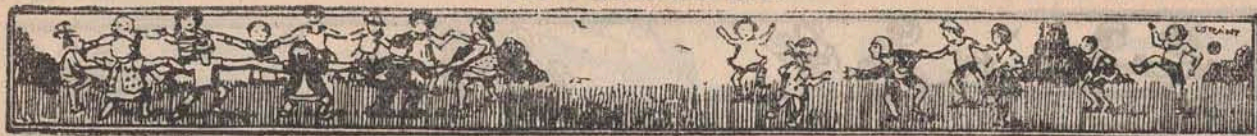
jaikat ba ne szennyezzék, meg ne sértsék durva kérgével.

A köszörűs jól hallotta a kevély kövek beszélgetését, de nem szólt rá semmit. Csak az igénytelen kis kavicssal foglalkozott, azt köszörülte, azt csiszolgatta, s im egyszerre a durva kéreg levált arról s a belőle előtűnő gyémánt olyan kápráztató fényt lövellt kevély társaira, hogy majd a szemök világa veszett el bele.

A köszörűs most csak annyit mondott a megszegyenült drágaköveknek:

— Máskor jobban vigyázzatok, kevélyek, s ne hamarkodjátok el könnyelmű ítéleteket; a külszín gyakran csal!

Györy Vilmos.

SZULÓKÉRT.

Jó Isten, te adtál nekem
Szerető szülőket,
Jóságukért oltalmazd
S áldd meg, kérlek, őket.

Mennybéli szent Atyám.
Áldd meg jó atyámat,
Ki gyermeked javára
Gondoskodva fáradsz.
Áldd meg jó atyámat,
Hogy úgy nevelhessen,
Mintha te nevelnél,
Hogy úgy szerethessem,
Mintha csak te lennél,
Istenkém, úgy áldjad
Drága jó atyámat.

Mennybéli Szüzanyám,
Szeresd jó anyámat,
A jó Isten után
Nekem legdrágábbat,
Áldd meg jó anyámat
Hogy úgy nevelhessen,
Mintha te nevelnél,
Én is úgy szeressem,
Mintha csak te lennél.
Szüzanyám, úgy áldjad
Édes jó anyámat.

Cluj.

Mael Ferenc.

Közmondások — böles mondások:

Ki sokat markol, keveset fog. (Bara István III. el. o. t.)

Egyik holló nem vájja ki a másik holló szemét. (Makó Tivadar IV. el. o. t. Resita.)

Ebnek kutya a barátja. (Weress Jenőke és Bözsike Brasov.)

A rest kétszer fáradsz. (Kósa András IV. el. o. t.)

AHOGY KIS MUNKATÁRSAINK IRNAK
A KIRÁLYFI.

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy király. Annak a királynak volt egy fia. Egyszer a királyfi megbetegedett. Az öreg király minden orvost odahivatott, de egyik sem találta el a betegségét. Sokáig feküdt a királyfi. Egyszer arra repült egy szép kis madárka, rászállott a királyfi ablakára és gyönyörűen énekelt. Mikor meghallotta ezt a királyfi, azonnal meggyógyult. A királyfi gyakran járt vadászni, egyszer amint vadászott, megpillantotta a kis madárkát egy faágon. Hívta, csalogatta magához és a kis madárka a királyfi vállára repült. A királyfi simogatta, dédelgette és megesókolta a madárkát. És hallgatok csodát, a kis madár egy nagyon szép királyleánnyá változott. Hazamentek és megesküdték. Még ma is boldogan élnek, ha meg nem haltak.

Irta: Csüry Éva

Kiss Olga, Cluj, bírálata a következő:

Olvastam az Uj Cimborában, hogy éppen úgy, mint a tavaly ujévi vakációk beszámolókat nekünk kell elbírálni a husvéti beszámolókat. Nekem legjobban tetszett a Nagy Loránd beszámolója, neki ítélem az első díjat, a II-ik díjat Wenter Sándornak, a III-ik díjat Makó Tivadarnak.

MIT JÁTSZUNK GYEREKEK?

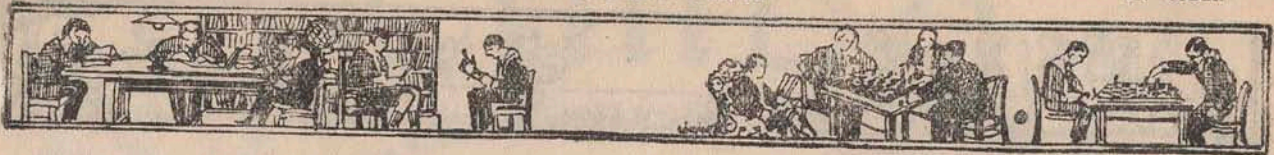
Mintegy negyedszázad érdekesebbnél-érdekesebb játék leírása van összefoglalva a dr. Imre Lajos és dr. Rajka László: Ifjúsági játékok c. könyvében. Kapható a Minerva R. T.-nél Cluj, Baronel Pop 5.

Itt közlünk belőle mutatót.

Ki kinek a könyvét ismeri?

A játékosok körbe ülnek. Egy, a rendező, kérdezi az elsőt. Mondjon egy könyv címet. Aki elsőnek találja ki az íróját, kap egy jutalompontot. Most a másodiktól kérdeznék könyvcímet s annak az íróját. És így tovább, aki a legtöbb író tudja megnevezni, az lesz a versenyben a győztes.

Ugy is lehet a játékot folytatni, hogy minden játékos papírlapot kap és arra írja fel, hogy milyen íróknak milyen munkáit ismeri.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Teleky Dezső, Collesli. A két regét megkaptuk, ugyisintén a küldött levelét — azt mindjárt át is adtam a címzettnek. — A szept. 13.-i levélre s a többiekre is válasz ment. Szíves üdvözlét. — **Kormos Jenő, Ploiesti.** Az október 4-ére vonatkozó cikk jönni fog — bár nem egész terjedelmében. Francia és német gyermek lapokat most nem küldhetek, esetleg alkalomadtán.

Vége a hosszú szünidőnek — kis cimboráink testben-lelekben megerősödve kezdenek hozzá az új iskola évhez. Az Uj Cimbora postáján is látszik már, hogy kis olvasóink itthon vannak, hazajöttek a nyaralásból. Egymás után futnak be a nyári beszámolók. De várjuk is minden kis cimborá beszámolóját, ugy a levelező, mint a kertészkedő, bélyeggyűjtő, rejtvényfejtő, vagy a rajzoló kis cimboráktól. Fel tehát a munkára, kis cimborá! — **Br. Bánffy Katinka, Cluj.** Látom nem feledkeztl meg az Uj Cimboráról, amint a nyaralásból hazajöttél, első dolgod volt az Uj Cimborának írni. Gondolom, hogy Szalárdon nagyon jól telt az idő. Irod, hogy sokat fürödtetek és pompás kirándulásokat csináltatok. A nefelejt magvakat elvetted, szépen ki is kettek. Csak ápd, gondozd továbbra is kicsi Katinka. Október végén rikátsd meg és illesd szét őket, így majd szépen áttelelnék. Meglátod, mennyi örömet szereznek neked majd a jövő tavasszal. — **Simon Paraschiva, Sft.-Gheorghe.** Várjuk a kis cimborá bemutatkozó levelét. Szíves üdvözlét. — **Szabó Márkuska, Turda.** Olvastam az „Aranyesszékben” hogy milyen szép volt a „Zizi” előadása s milyen sokan szerepeltek az ottani kis cimborák közül is. Bizonyára te is ott voltál az előadásban — majd írd róla. Az előfizetés megérkezett. — **Dobó Pistuka III. el. ol. Brasov.** Még csak III. elemista vagy, Pistuka, de lám lefőzted a nagyokat is. — te megad állítottad ki a pénzesutalványt. Ez már derék dolog, azt látom belőle, hogy nem csak szórakoztat téged ez a kis cimborá ujság, de néha komoly dolgokra is megtanít. — **Csüry Évike, Nisipeni.** Lám csak, nem vallok szégyent az én régi kis levelező cimborámmal. Megjött föléd az első szeptemberi levél. Még fel sem bontottam, már láttam, éreztem a súlyáról, hogy itt nem egy nyulfarknyi levélről van szó, amint hogy ugy is volt. A nyári beszámoló dicséretreméltó, annak idején közölve is lesz. A rejtvénymegfejtések is jók. A névnapi köszöntő versei el fogom olvasni még egyszer. — **Pál Bandika, Baraul.** Látom, Bandika nem feledkeztl meg az Uj Cimboráról. De ám én szeretnék többet is tudni rólad. Hogy melyik iskolába, hanyadik osztályba jársz? a bélyeggyűjtők közé tarto-

DALOLJATOK KIS CIMBORÁK!

VALAHOL EGY HALVÁNYARCU...

Valahol egy halványarcu megtört asszony,
Fehérre lett haja már az életharcon.
Gyermekei, — ki itt, ki ott, — messzejárnak
A jobbsorsra, szerencsére várnak, várnak.

Hogyha jön is egy-egy levél nagysokára,
Aki kapja mindig sirva borul rája.
Semmi jó sincs a levélben, az írója,
A napokat egymásra csak rója, rója.

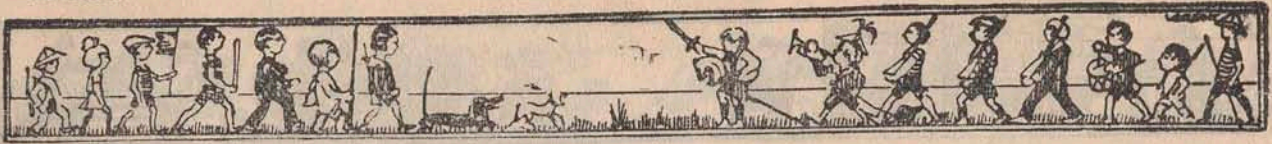
Valahol egy fehérhaju, halvány asszony,
Lelkét tépi gyermekiért; száz fájó gond.
Egyiknek sincs márványfalu palotája,
Életutját mindenik csak sirva járja.

És ha jön is egy-egy levél messze tájról,
Észak-délről, napkeletről, napnyugtáról.
Az írását megcsókolja százszor azon
Az a megtört fehérhaju, öreg asszony.

Cluj, 1930. nov. 30.

László Marcella

zól e, vagy a rajzoló kis cimborák közé? Hogy a küldött virágmagvakat megkaptad e? No majd írd meg. — **Bálint István és Károly, Cernatu.** A Turdáról írt gyönyörű lapot megkaptam. Nagyon jól esett, hogy gondoltatok rám. Irjátok, hogy a rossz idő miatt keveset fürödtetek. Itt sem volt nálunk valami nagyszerű a nyár. No, majd irjátok máskor is. — **Ref. elemi iskola, Căpuđ.** A küldött előfizelést megkaptuk. Nem lehetne-e ott toborozni néhány új kis cimborát? Szíves üdvözlét. — **Kürthy Zoltán, Acăs.** Örömmel halljuk, hogy Klárka itt fog tovább tanulni, legalább megismerjük majd a kis cimborát. — **Dobay Milike, II. el. ol. Făgăras.** Most utál először az Uj Cimborának. S ahhoz képest, hogy te még csak II.-ikba jársz, nagyon jól sikerült a leveled. A Mesemondó királykisasszonyt alig várod, — kéred, hogy a megrendelők sorába téged is vegyünk fel. Már fel is vettünk. Teleky Dezső bácsi örömmel fogja majd olvasni, hogy te mennyire szereted olvasni a meséit és a verseit, de még azt is, ami Tudókta Ferkóról szól. — **Miklós Jancsika, Brasov.** Szeretném, ha küldenél egy szép bemutatkozó levelet, hogy megismerjelek. A szerkesztő néni szeretné tudni minden kis cimboráról, hogy hova jár, hány éves, hány testvére van — mit szeret legjobban olvasni az Uj Cimborából. — hogy ki kertészkedik, ki gyűjt bélyeget, ki szeret rajzolni, ki pedig rejtvényt fejtetni. Ezeket ir-

ők a bemutatkozó levélben az ügyes kis cimborák. — Siposs Jolánka, Satu-Mare. Vakációs beszámolód beérkezett. Hál' Istennek, hogy olyan jól telt el a nyarad. Voltál Debreczenben is. Gondolom sok szép élménnyel jöttél haza. A beszámoló majd sorra kerülni. — Weress Zsófi, Cluj. Minden jó rejtvény sorra kerül egyszer. A tied is kicsi Zsófi, csak légy egy kis türellemmel. A 26-os számú rejtvénynek figyeld majd a megfejtését. — Kadecska Piroska, Bucuressti. A Tecirghioltól küldött üdvözlő kártyát megkaptam. Gondolom, hogy nagyon jól éreztél magad ezen a szép fürdőhelyen. Azóta már otthon is vagy, s megkezdődött nálatok is az iskola, ugyebár? Remélem az őszi toborbón te is részt veszel. — Borso Melinda, Aiud. Hol töltötöd a nyarat? — Kovács Bercike, Aiud. Várjuk bemutatkozó leveled. — Majay Endre, Aiud. Kikeltek e a virágmagvaid? Kíváncsian várjuk a kis kertészkedőktől a beszámólót: ki, hogy gazdálkodott a nyáron? — Szabó Juditka, Aiud. Remélem, a pihenéssel eltöltött nyár után te is belépsz a levelező kis cimborák közé? — Lázár Bellike és Zsófi, Ardasat. Ha egyszer itt jártok, jöjjetek be a szerkesztőségbe, szeretnénk megismenni benneteket. — Adorján Ivánka, Ardasat. Hallottam, Ivánka, nagyon jól a nyáron, sokat fürödtél a Szamosban — szóval gyűjtögted az erőt az új iskolai évre. Szüneti beszámólót várom tőled. — Szabadi Babuka és Ocsi. Az előfizetési díj, amelyről irtatok, mind a mai napig nem érkezett meg. Ha a szelvény meg van, utána kell nézni ott a postán. — Sipos Gyurika, Kovács László, Bucuressti. A könyvtelési fizeteket nektek is elküldtük. Forgatni kell ezt a kis fizetést gyakran, így tudjátok meg legkönnyebben, hogy álltok az előfizetéssel. A virágmaggal kertészkedtetek-e? — Saska Juci, Carei. Nemsokára egy éve is lesz, hogy olvastad Vadnay Hermin némtől Babarózsa és Kertész Panna meséjét és még most is emlegeted, hogy mennyire lefészelt neked. Látszik, hogy figyelmesen olvasol és gondolkodol afelől, amit olvastál. A Hermin nének küldött üdvözlődet itt át is adom. Itj majd máskor is.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 L. A Családszövetség tagjainak 160 Lei és 10 Lei portó. Egyes szám ára 6 Lei. Magyarországon 12 p. Jugoszláviában 150 dinár. Csehszlovákiában 60 ek. — Magyarországi előfizetőink kéretnek, hogy hátralékos díjaikat Ferenczy Pál gyógyszerész Hosszupályi, Bihar megye címre juttassák el.

Főmunkatárs: TELEKY DEZSŐ.

Uj Cimbora szerkesztősége és kiadóhivatala Satu-Mare, P. Bratianu No. 9.

SZABADSÁJTÓ R. T. NYOMDABÉRLETE

REJTVÉNY-ROVAT

A 23. szám megfejtése: 1. Egyenlőség, 2. Madarai tolláról, embert barátjáról lehet megismerni. 3. Aligátor, 4. Ki mint vet, úgy arat. 5. Fűrész, 6. Anal-fabéta.

24. szám megfejtése: Keresztrejtvény. Vízszintes: 1. örmester, 7. rendőr, 9. Juci, 10. Ilk, 12. Z. D. 13. fík, 15. és, 17. coir, 19. Sári, 21. K. O. 23. sugár, 25. ó, 26. sakkl. Függőleges: 1. őriz, 2. rendes, 3. M. N. C. 4. Edít, 5. S. O. 6. trikó, 11. karó, 14. fiu név, 16. sas, 18. ikra, 20. rug. 22. só, 24. ás.

Van nekem egy tyukocskám, amely a föld alá jár tojni — megfejtése: burgonya.

25. szám megfejtése: 1. lánctverseny, 2. szalonka, 3. Érmihályfalva, 4. egyetem. Ki találja ki? 1. A Vezuv 1200 méter magas, 2. Satu-Maren van edény-, szallag-, bőr-, vagon-, tégl-, vegyipari, csokoládé- és cukorka-, asztalosáru-, osztonyél-, fűrész-, szalmakalap-, művirág- és szemfedelgyár. 3. Könyves Kálmán után Imre királyig a következő Arpád-házi királyok uralkodtak: II. István, utána bátyjának Álmos hercegnek a megvalított fia, II-ik vagy Valk Béla, utána fia II. Géza, majd Géza fia III. István, azután Valk Béla fiai II. László és IV. István és IV. István testvére III. Béla. Az aranybullát II. Endre adta ki 1222-ben. 4. A rómaiak a szegénytelen békekötés értelmében arra kötelezték magukat, hogy évi adót fizetnek Decebálnak, ezenkívül tisztiket küldenek a dákok katonák kiképzésére és mesterembereket adna, hogy várépítésre és különböző mesterségre tanítsák a népet. 5. Arany János V. László c. költeményében.

Megfejtést küldtek be: Huttira Margit, Fried Laci, Balogh Anni, Weiss Ibolya, Grossmann Ibolya, Imre Sándor és Bandi, Román Kató, Harkácsi Sárika, Szőke István, Löwy Évike, Weress Zsófi, Csűrű Evi, Thodorán Valika, Hajós Pista, Miklós Bubi, Nyárádi Babi, Florescu Mimi, Pásztor János.

Nyeresek lettek: Löwy Évike, Déva; Grossmann Ibolya, Satu-Mare; Thodoron Vali, Brasov; Nyárádi Babi, Timisoara, Pásztor János.

Bélyeggyűjtés

A satu-marei uj cimborák bélyeggyűjtésére délutánját szombat délutánonként tartjuk a kiadóhivatal helyiségében P. Bratianu 9. Kezdő és régi bélyeggyűjtők egyformán résztvehetnek ezeken az összejöveteleken 4 órától kezdődően 6 óráig.